

POLSKA ZACHODNIA

Dziennik Polskiego Zagłębia Węglowego

Redaktor naczelny: Józef Wojciechowski
Druki Drukarnia Śląska, Sp. z o. o., Katowice, Batorego 2

Konto P. K. O. 303.551

Wydawca: „Polska Zachodnia” Sp. z o. o., Katowice, ul. Batorego 2
Telefony Redakcji (dziennie): 337-07 i 350-85, (nocne) 304-26 i 306-78

Nr 195 / Rok XIV

Katowice, poniedziałek 17 lipca 1939 r.

Cena 10 gr

Rzemiosło w obronie kraju

Drugi kongres rzemieślniczy w Częstochowie

CZĘSTOCHOWA, 26. 7. PAT.

Rozpoczął się tu dziś drugi ogólnopolski kongres rzemiosła chrześcijańskiego, który zgromadził ponad 30.000 uczestników.

Na zjazd przybyli: prezydent zjazdu minister Przemysłu i Handlu **A. Roman**, wójtowa kielecki dr Dziadosz, delegaci związków kupców i rzemieślników polskich z północnej Francji i delegat węgierskiego rzemiosła dr Kowalczyk.

O godz. 10 rano przez miasto przedelfował wspaniały parokilometrowy pochód, który skierował się przed szczyt Jasnej Góry.

Zo wspaniale udokorowanego Szczytu powitalne przemówienie wygłosił prezes jasnogórski ojciec Motylewski, w gorących słowach witał przybyłych.

Następnie ordynariusz częstochowski ks. dr Kubina odprawił w otoczeniu licznego

duchowieństwa mszę pontyfikalną i wygłosił do zebranych serdeczne kazanie. Ks. biskup życzył, aby pokaże hasło kongresu — **obronności kraju** — stało się cechą każdego warsztatu rzemieślniczego.

Po nabożeństwie przedziwny zjazd złożyło w kaplicy cudownego obrazu wotum w formie artystycznie wykonanego ryngrafu.

Otwarcia kongresu dokonał prezes związku stowarzyszeń rzemieślniczych chrześcijańskich R. P. A. Snopczyński, który przedstawił, że do Częstochowy przybyli przedstawiciele 76 różnych rodzajów rzemiosła, złączony w spólnym hasłem kongresu: **„rzemiosło w obronie kraju”**. Rzemiosło polskie — podkreślił dalej mówca — przynie-

ta te formy organizacyjne, aby jak najlepiej odpowiedzieć zadanu obronności państwa. Gdy bohaterki żołnierz trzyma straż na granicy Bzpitaj, każdy rzemieślnik stoi na swoim posterunku z młotem, kielnią, heblami czy drzwiami w silnej sprawowanej dłoni.

Z królem, zabrał głos minister Przemysłu i Handlu Roman.

Codzienna praca wielkim, polskim czynem narodowym

Ekscelencjo Księżę Biskupie, drodzy polscy rzemieślnicy!

Jak to dzień przeżywamy dziś, gdy wieloletnie rzesze polskich rzemieślników, tej najliczniejszej grupy przemysłowej naszego narodu, przybywają do Częstochowy?

Jak to dzień przeżywamy dziś, gdy te rzesze, gromadząc się u stóp Jasnej Góry, manifestują swe uczucia patriotyczne i opiewają się jako **żołnierze, posostający u Najświętszej Panny na służbie**.

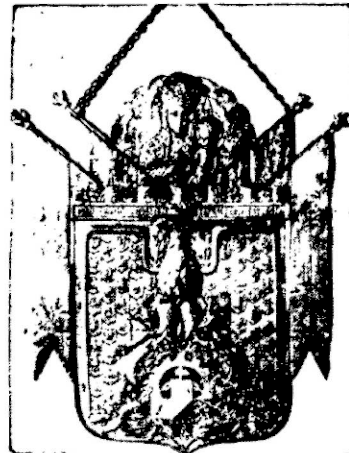
Na przybyłymi tu jako strózkami życia lub zniechęci przez niepowodzenia lub nieszcześcia, szukający jedynie ulgi i pociechy w tym świętym miejscu.

Cóż więc sprawiło, iż tu przybyliśmy, iż w oczach wielu z nas widać że przeżywamy specjalnie piękną i uroczystą chwilę, gdy wszystko wydaje się podniosłe, jasne, radosne... gdy wszystko wygląda odświętnie i jakoś inaczej niż zwykle, gdy dusza każdego z nas rwie się do wielkich czynów, wielkich poświęceń, wielkich osiągnięć, gdy każdy z nas, czując w sobie serce Polaka, chciał by czynem swoim wcielić w życie testament największego na przestrzeni naszych dzieł Polaka — Marszałka Józefa Piłsudskiego, testament wielkości i bezgranicznego umiłowania Ojczyzny.

Jestem przekonany, że każdy z nas z osobna i wszyscy razem zebrałiśmy się świadomie w świątyni Królowej Korony Polskiej, by jej **ślubować moc wytrwania, męstwa, wierności wobec Niej Samej i Ojczyzny**.

Rzemieślnicy polscy, wasza moc wytrwania, wasze męstwo i wierność, to nie tylko wielkie poświęcenia, wielkie wubuchy patriotyzmu lub heroiczne czyny dokonane spontanicznie.

Szara, cicha, wytrwała praca was wszystkich, wykonywana co dzień, wśród trosk i doświadczeń — to również wielki czyn, którego domaga się od nas Ojczyzna i który jest niezbędny dla jej potęgi i chwały.

Votum złożone przed cudownym obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej przez Zjazd rzemiosła polskiego w niedzielę 16 bm.

Rozumie dobrze rzemieślnik polski, że owoc swego trudu winien on wciąż doskonałe, współdziałającą ręką w rękę, ramę przy ramieniu z innymi swymi współpracownikami, zwłaszcza ze swymi towarzyszami; brońi zrzeszonych w cechach — tych organizacjach o wieloletniej i jakże chlubnej tradycji, lub we własnym nowym samorządzie.

Waszej to roli rzemieślnicy polscy przypisują szczególne znaczenie w wielkim pochodzie uprzemysłowienia Polski. Bo uprze-

mysłowanie Polski, a zwłaszcza prowadzona z wielkim rozmachem z rozkazu Marszałka Świątego-Rydzka — **rozbudowa przemysłu w sercu Polski, to najsukcesowniej podniesienie naszego potencjału obronnego, bo uprzemysłowienie Polski, to równocześnie wywyższenie naszego największego bogactwa, jakim są olbrzymie zasoby pracy ziemiaczko-bezwytecznie w narodzie. To też jednym z naczelnych zadań obecnego pokolenia Polski musi być doprowadzenie kraju do takiego rozwoju gospodarczego, aby Polak nie potrzebował szukać pracy i chleba u obcych, aby każdy obywatel polski mógł we własnej ojczyźnie znaleźć pełne zatrudnienie i pełne wykorzystanie swej pracy.**

Do waszej też roli przywiązuję zasadniczą wagę w urzeczywistnianiu podstawowej idei narodowej — **tworzenia silnego polskiego stanu średniego, który winien stać się jednym z głównych trzonów społeczeństwa polskiego**.

Rzemieślnicy polscy! U stóp Jasnej Góry zjechałiśmy się wszyscy, by wzmocnić nasze siły dla wielkiego polskiego czynu narodowego, któremu na imię nie tylko **„codzienna praca”**. Chcemy bowiem dać wyraz pragnieniu, by również w decydującej potrzebie być mocnymi, n.eugietymi, coraz silniej zwiartymi z całym narodem.

Słowa ministra wielokrotnie były uczucie oklaskiwane przez zebrane rzesze.

Kongres wysłał depesze hołdownicze do Pana Prezydenta R. P., marszałka Świątego-Rydzka, prymasa Hłonda i premiera Sławoja Składkowskiego, ministra spraw wojskowych gen. Kasprzkiego i innych ministrów i wojewodów oraz otrzymał depesze z 9-ciu państw.

O godz. 18 rozpoczęły się obrady branżowe. Dalejszy ciąg obrad toczyć się będzie w poniedziałek.

Opinie z dnia

O UTRZYMANIE POKOJU

(St. Sz.) Rewizja ustawy o neutralności Stanów Zjednoczonych na wypadek zbrojnego konfliktu w Europie naturalna dla trudności. Komisja spraw zagranicznych Senatu postanowiła ustawić te załatwić po latach letnich, a i w Senacie, wśród przeciwników polityki prezydenta Roosevelta panują te same tendencje. Apel prezydenta o uchwalenie nowego tekstu ustawy wywołał gwałtowną kampanię tzw. izolacjonistów, na których czele stoi znany z sympatii dla Niemiec sen. Borah. Nie ulega jednak wątpliwości, że Roosevelt preferuje rewizję ustawy, jeśli nie podczas obecnej sesji zwyczajnej, to w czasie sesji nadzwyczajnej, do której zwołania jest uprawniony.

Olbrzymia większość opinii amerykańskiej zdecydowanie wypowiada się po stronie państw demokratycznych Europy i nie ulega wątpliwości, że w wypadku wojny z mocarstwami totalnymi państwa te mieć będą pomoc Stanów Zjednoczonych, jeśli nie zbrojną, to w materiale wojennym, surowcach i żywności. Ważną jest jednak rzeczą, aby z takiej samej pomocy nie korzystali agresorzy i to ma na celu nowy projekt ustawy o neutralności. Uchwalenie go dało by prezydentowi Rooseveltowi do rąk nowy instrument pokoju, a dla Niemiec byłoby jeszcze jednym ostrzeżeniem, że w sprowokowanym zatargu liczyć muszą wyłącznie na własne siły i zasoby.

Trudno dziś przesądzać, czy Ameryka zdecydowałaby się, tak, jak w czasie wielkiej wojny, wziąć udział czynny w nowej zawierusze światowej, olbrzymie jednak jej zbrojenia zapewniły Stanom Zjednoczonym niebawym dotychczas potęgę. Rzućcie jej na szalę po stronie demokracji już w pierwszych dniach wojny musiałoby przyspieszyć niezmiernie jej zakończenie.

Byłoby dobrze, aby prezydent Roosevelt, którego solidarność z państwami demokratycznymi i wola utrzymania pokoju jest znana, posiadał jak najwięcej swobodę w udzieleniu poparcia Anglii i Francji. Sam ten fakt przyczyniłby się do zabezpieczenia pokoju.

Baza lotnicza U. S. A. w Kolumbii

NOWY JORK, 16. 7. PAT.

„New York Times” zapowiada, iż Stany Zjednoczone zamierzają wybudować bazę lotniczą w miejscowości Urrao w Kolumbii, w odległości 480 km w prostej linii od Kanalu Panamskiego.

Dzienniki kolumbijskie podają również pogłoski, iż podobne bazy lotnicze będą również

wybudowane na wyspach Sanadres oraz na wyspie Providence. Zarówno Sanadres, jak i Providence — należą do Kolumbii. Są to ważne punkty strategiczne, o ile chodzi o obronę Kanalu Panamskiego od strony Atlantyku. Do obronnego systemu baz lotniczych będzie należało również wielkie lotnisko i baza morska w Guantanamo na Kubie.

Francuska misja wojskowa przybyła do Turcji

ANKARA, 16. 7. PAT.

Do Stambułu przybyła dziś francuska misja wojskowa pod przewodnictwem gen. Huntingera, długoletniego dowódcy wojsk francuskiej w Syrii i członka najwyższej ra-

dy wojennej Francji. Misja wyjeżdża dziś wieczorem do Ankary, gdzie zabawi przez czas dłuższy.

Misja francuska omawiać będzie z najwyższymi czynnikami wojskowymi Turcji

Ś. p. Stanisław Zaleski

WARSZAWA, 16. 7. PAT.

Zarząd główny i wydział wykonawczy Związku Dziennikarzy R. P. zawiadamia o przedwezumieniu zgonie nieodżałowanej pani Stanisława Zaleskiego, członka wydziału wykonawczego i b sekretarza generalnego Związku, wiceprezesa Międzynarodowej Federacji Dziennikarzy, kawalera Orderu Polonia Restituta i licznych odznaczeń zagranicznych, znakomitego publicysty i dziennikarza, dobrego kolegi.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek dnia 18 lipca 1939 r. po nabożeństwie żałobnym w kościele św. Zbawiciela o godz. 10.30 — do grobu rodzinnego na cmentarzu Powązkowskim.

zapamiętania, wynikające z łączącego obu państwa paktu wzajemnej pomocy, zwracając szczególną uwagę na kwestię ewentualnej obrony Syrii.

Występy artystów teatru im. Wyspiańskiego na Śląsku.

Przedstawienia popularne.

CHORZÓW: W niedzielę 16 i w poniedziałek 17 bm. KRUROW: Worek 18 bm. BIELSKO: Worek 18 bm.

KINOTATRZY W KATOWICACH:

CAPITOL: „Mała Mia Broadway”. CABINO: „Zemsta szpiega”. COLOSSEUM: „Burza nad Bengalem” i „Wielki...”

Kinoteatry na prowincji:

BIAZA - MIEJSKIE: „Syn Frankenstein”. BIELSKO - APOLLO: „33 kroków”. RIALTO: „Dzieje królestwa”

Miasto Pszczyna europeizuje się
Ogromny postęp w rozbudowie miasta

Paszyna, 16 7.

W ciągu ostatniego roku wygląd miasta Pszczyny poprawił się znacznie. Uprządkowano plac, ulicę „odmłodzono” kilkadziesiąt domów...

Jedynym „niesfornym dzieckiem” Pszczyny jest dworzec kolejowy i jego okolice, za które miasto musi się rumienić.

W tym roku ma ulec przebudowie ul. K. Poniatowskiego, która przyczyni się do podniesienia wyglądu śródmieścia.

Ruda żelazna na Zaolziu

Jeden z naszych czytelników z Żukowa Dolnego donosi, iż na terenie Zaolzia przed dawnymi laty kopano rudę żelazną (żółłą i szarą), którą wywożono do huty trzynieckiej.

dobno z ziemi wielką ilość rudy żelaznej. Należałoby się tym w obecnych czasach zainteresować!

CZY CHCESZ, BY BIFIDNE DZIECI

pozbawione były słońca na koloniach letnich? Jeśli nie - wpłać zaległe świadczenia na Pomoc Zimową.

Karambol auta z motocyklem
Pasażer motocyklu poniósł śmierć

Dnia 15 bm. o godz. 15.25 jadący szosą Murckowska w Katowicach Zawodnik motocyklista Jan Andrysiak, lat 27, zam. w Chorzowie...

sko, lat 50, zam. w Chorzowie przy ul. Górniczej 2, wskutek upadku na jezdnię doznał rozbitcia głowy i w drodze do szpitala zmarł.

DEANNA DURBIN

utalentowana 17-letnia artystka amerykańska, otrzymująca 1 mil. dolarów uposażenia, zaproszona została przez królową angielską - wdowę na występ w Londynie na cele dobroczynne.

Z życia i działalności
MANIFESTACYJNE ZEBRANIE O. Z. N. W JANKOWICACH.

Kolonie letnie Polskiego Związku Zachodniego

Katowice, 16. 7.

Jak corocznie, tak i w roku bieżącym Polski Związek Zachodni zorganizował szereg kolonii letnich, na których spędził wakacje około 5000 dzieci z Województwa Śląskiego.

Wspomnieć należy, że Polski Związek Zachodni obejmuje swą akcją kolonijną również dzieci z innych terenów przyrzeczonych oraz z Wolnego Miasta Gdańska.

RADIO

Poniedziałek 17 lipca.

KATOWICE. — Godz. 5:00 Płód poranna. 5:00 Pogody i miasta. 5:15 Gimnastyka. 5:30 Muzyka. 7:00 Dzieńnik poranny. 7:15 Muzyka. 8:15 do 8:30 Pogadanka dla kucyków...

ci mają słow. 11:57 Sygnal czasu. 12:05 do 13:00 Audycja południowa. 13:45 Wiadomości bieżące i chwilkę społeczna. 14:30 Płytka za płytka. 14:35 „Do czytać i słuchać” — pogadanka. 15:00 Koncert popularny. 15:45 Wiadomości gospodarcze. 16:00 Dzieńnik popołudniowy...

Wtorek 18 lipca.

KATOWICE. — Godz. 5:00 Płód poranna. 5:00 Pogody i miasta. 5:15 Gimnastyka. 5:30 Muzyka. 7:00 Dzieńnik poranny. 7:15 Muzyka. 8:15 do 8:30 Pogadanka dla kucyków...

REDAKTORZY DZIAŁÓW:
„Z HUT I F. PALM”: Józef Rożek.
DZIAŁ DRZEPOWY: Stanisław Szypidziński.

Śmiertelny wypadek
pijanego motocyklisty

Dnia 15 bm. o godz. 23.00 jadący ul. 3 Maja w Nowej Wsi motocyklista Franciszek Zimny, kupiec, zam. w Rudzie, śleszał przy zaprzęgu kolejowej na budkę kolejową, rozbił się o motocykl i doznał złamania podstawy czaszki i ciężkich obrażeń cieleśnych.

Przyjaciel Turysty
Pruder Dżachylowy Motor

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI
Ogłoszam, że w czwartek, dnia 20 lipca 1939 r. o godzinie 10.45, sprzedam publicznie w Katowicach przy ul. Pileckiej Nr 15, następujące ruchomości:

Poszukiwany
czeladnik młynarski
Bardzo zdolnego czeladnika młynarskiego, który samodzielnie potrafi prowadzić 5-tonowy młyn wodny...

Kupię wille
z komfortem w Katowicach lub okolicy przy wpłacie 20—30.000 złotych. Oferty do Adm. Polski Zachodniej pod 5399. (4875)

Drobne ogłoszenia
znająca buchalterię, pisząca biegle na maszynie, z kilkuletnią praktyką biurową, poszukuje od zaraz zajęcia. Łaskawe oferty do Administracji P. Z. pod „Zam”. (4861)

